

KYRKNYTT

Tidningen om

LIVSFRÅGOR OCH KRISTEN TRO

från Svenska kyrkan i Karlstad och Hammarö | www.kyrknytt.se

Rösta i
kyrkovalet

att göra skollinad

På retreat i fängelset
Kumlaklostret blev Marcus räddning

Med hjärtat som drivkraft
Margot Wallström om vägval i karriären

3
2013

Bild: Hans Kvarnström. (Fler på universitetskyrkankarlstad.blogspot.se)

Snart är det kyrkoval, ett val som sedan 80-talet lockat mellan 10 och 15 procent av väljarna till valurnorna.

Inför förra valet år 2009 underströk kyrkoherde Lena Skoting i en intervju i Kyrknytt att tydligare stridsfrågor skulle höja valdeltagandet och hon hoppades att nomineringsgrupperna ville profilera sig mer och driva olika frågor.

Flera olika forskare intervjuade i Kyrkans tidning i början av sommaren uttrycker samma önskan inför det nu stundande valet och ger nomineringsgrupperna råden att inte vara rädda för konstruktiva konflikter och driva egna frågor hårdare.

Men, de stora valfrågorna saknas tyvärr även i årets val. För att ändå försöka hjälpa er väljare på traven har vi intervjuat några förtroendevalda och bett dem berätta vad de brinner för samt samlat lite råd och tips på de kommande sidorna.

Vi låter även numret som helhet kretsa kring temat ”Att göra skillnad”. Här har vi talat med Margot Wallström, verksam i de stora sammanhangen och numera bosatt i

Hammarö församling.

Vi har intervjuat Karlstadsprästen Boel-Marie Lennartsdotter som sedan fem år basar för den världsunika klosterverksamheten vid Kumlafängelset och vi har träffat Marcus från Karlstad för att höra mer om hur klostervistelsen hjälpt honom att forma en ny framtid.

Dessutom har vi pratat med Sara, Emma och Madde som berättar om Hopptornets träffar – en del i allt det arbete kyrkan gör för utsatta barn och ungdomar.

Ja, kyrkan står upp för svaga och ensamma på många olika sätt och inbjuder regelbundet till diskussioner kring tro och etik för att ge redskap att tänka kring tillvaron och öka förståelse för sig själv och andra.

Dessutom erbjuder den viktiga livsriter som dop, vigsel, konfirmation och begravning, bjuder på ett rikt kulturliv med konserter och teaterföreställningar, slår vakt om våra kyrkobyggnader, agerar aktivt för en bättre miljö och tar strid för allas lika värde.

Välkomna både till valurnorna och verksamheten! ●

Mitt i allt
kan du grönska.
Mitt i allt
kan du blomma.
Mitt i allt
kan du se
det som behöver ses.

Kyrkan behöver din RÖST

CECILIA HARDESTAM

ansvarig utgivare
och redaktör.

KYRKNYTT

Karlstads kyrkliga samfällighet
Västra Kyrkogatan 5
652 24 Karlstad
www.kyrknytt.se

ansvarig utgivare och redaktör
Cecilia Hardestam 054-14 15 32
cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se

grafisk form
Maria K-Back, Whiter Shade

tryck
LÖWEX Trycksaker AB, Växjö
ISSN 2001-6212

Svenska kyrkan

Söndagen den **15 SEPTEMBER** är det kyrkoval. Vilka ska få ditt förtroende att fatta viktiga beslut i kyrkan de kommande fyra åren? *text CECILIA HARDESTAM*

Kyrkoval — vilka ska du välja?

DESSA KAN DU RÖSTA PÅ

De grupper som ställer upp till val lokalt i **Karlstad och Hammarö**:

- Arbetarepartiet Socialdemokraterna
- Borgerligt alternativ
- Centerpartiet
- Kristdemokraterna i Svenska Kyrkan
- Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan, POSK

I Grava församling:

- Arbetarepartiet Socialdemokraterna
- Borgerligt alternativ
- Centerpartiet
- Kyrkoliberalerna i Grava

Till stiftsfullmäktige och kyrkomötet:

- Arbetarepartiet Socialdemokraterna
- Borgerligt alternativ
- Centerpartiet
- Fria liberaler i Svenska kyrkan, FiSK
- Frimodig kyrka
- Kristdemokrater i Svenska kyrkan
- Miljöpartister i Svenska kyrkan
- Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan, POSK
- Sverigedemokraterna

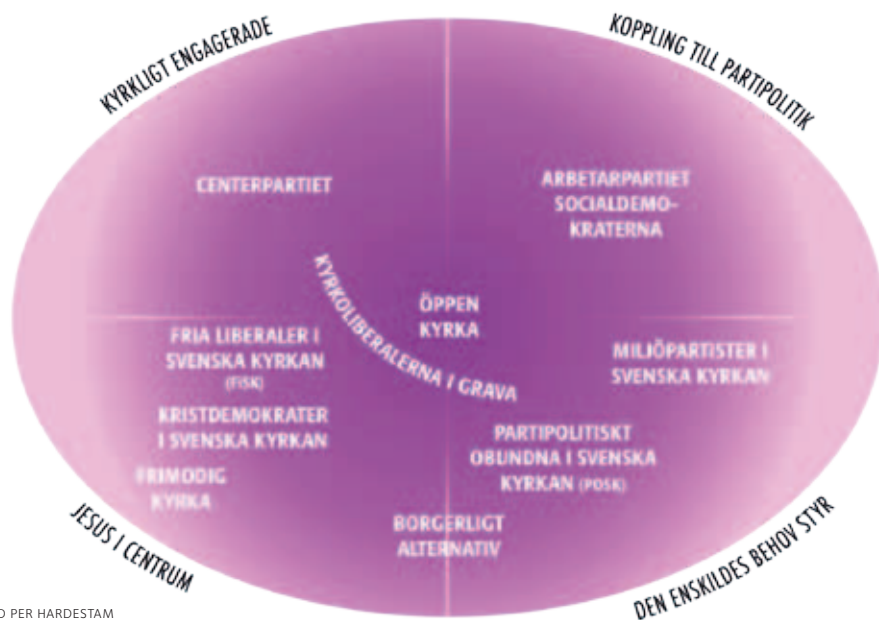
I valet till **kyrkomötet** dessutom:

- Öppen kyrka

Fakta Valdeltagandet

Sedan det första direkta valet till kyrkofullmäktige hölls 1931 har flest lockats till valurnorna år 1934, då röstade närmare 24 procent av de röstberättigade.

Från åttiotalet och framåt har valdeltagandet legat mellan 10 och 15 procent. I förra valet landade det på 11,9 procent.

Samtliga nomineringsgrupper utom Kyrkoliberalerna i Grava har svarat på central nivå. Sverigedemokraterna valde att inte delta. Vänstern i Svenska kyrkan (Visk) och Seniorpartiet redovisas inte då de saknar ledamöter från Karlstads stift och därför inte går att rösta på.

BILD PER HARDESTAM

DEN 15 SEPTEMBER har 5,5 miljoner väljare inom Svenska kyrkan möjlighet att utse sina företrädare i Svenska kyrkans beslutande organ. Men vad är det de ska välja mellan? Den som letar efter stora valfrågor i nomineringsgruppernas handlingsprogram, letar i stort sett förgäves.

Berling medias specialtidning *Kyrkoval*, som bland annat delats ut i Hammarö församling, har för att hjälpa väljarna låtit nomineringsgrupperna placera sig på en värdeskala med fyra olika ståndpunkter.

Centerpartiet placerar sig i fältet "Kyrkligt engagerade", medan Socialdemokraterna väljer "Koppling till partipolitik". Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK) och Miljöpartister i Svenska kyrkan placerar sig i fältet "Den enskildes behov styr", eftersom de anser att den viktigaste uppgiften är att låta tron få konsekvenser genom aktivt ställningstagande.

Kristdemokrater i Svenska kyrkan, Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK) samt Frimodig kyrka placerar sig samtliga i fältet "Jesus i centrum" då de anser att det viktigaste för kyrkan är att sprida Jesu budskap.

Borgerligt alternativ ger i sin tur lika stor tyngd till denna värdering som till värderingen "Den enskildes behov styr". Kyrkoliberalerna i Grava väljer att placera sig i tre av fälten och väljer bort "Koppling till partipolitik", medan Öppen kyrka lägger lika stor vikt vid samtliga fyra värderingar. Sverigedemokraterna har valt att inte medverka i sammanställningen.

SÅ VAD TYCKER DU? Är kyrkans tradition, ärvda lära och troheten till Bibeln viktigast eller ska kyrkan förnyas och göras relevant för dagens människor och deras behov?

Röstar du till Karlstads pastorat (före detta Karlstads kyrkliga samfällighet) kan du läsa lite mer på svenskakyrkan.se/karlstad om vad som skiljer de fem lokala nomineringsgrupperna åt.

Ett ytterligare tips, för den som tycker att det vore intressant att se mer av kvinnors lösningar på kyrkans framtida utmaningar, är att kryssa i några kvinnonamn på de valsedlar man väljer. Det går nämligen att personrösta genom att markera en till tre favoriter med ett kryss på valsedeln. ●

Sök information om vilka grupper och kandidater som ställer upp i valet via svenskakyrkan.se/kyrkoval. Klicka på länken "Rösta i kyrkoval" och därefter på "Vilka kan jag rösta på?".

Se också: svenskakyrkan.se/karlstad, svenskakyrkan.se/grava samt hammaroforsamling.se

FLER RÖST-TIPS:

Margot Wallström

ÅLDER: 59 år i september

BOR: Västra Takene, Hammarö

FAMILJ: Maken Håkan och två söner

KARRIÄR:

SSU-ombudsman Värmland 1974.

Länssparbanken Värmland 1977.

Riksdagsledamot (S) 1979.

Sparbanken Alfa, Karlstad 1986.

Biträdande civilminister 1988.

Chef TV4 Värmland 1993.

Kulturminister 1994.

Socialminister 1996.

Volontär, Sri Lanka 1998.

EU:s miljökommissionär 1999.

Vice ordförande EU-kommissionen,
ansvarig för kommunikation och
demokrati 2004.

FN:s representant i frågor om sexuellt
våld i krig 2010.

Idag ordförande för Lunds universitet,
styrelseledamot i ICA-gruppen och
projektdirektör på Postkodlotteriet,
sitter i styrelsen för Edbergsstiftelsen
och Global Challenges Foundation.

Efter två år i New York med familjen kvar på Hammarö är Margot Wallström tillbaka hemma och kan göra vardagliga ting som att hänga tvätt.

MED HJÄRTAT SOM DRIVKRAFT

----- text & bild BÖRGE NILSSON/TEXTRA -----

Hon har varit minister och EU-kommissionär för allt gott. Och FN:s särskilda representant mot det ondaste onda, mot sexuellt våld som militärt vapen.

Nu är Margot Wallström tillbaka på Hammarö, när hon inte måste iväg och äta middag med Bill Clinton.

Margot Wallström kryper upp i en blå fåtölj i huset vid Väneren. Vi har känt varandra i snart fyrtio år och hon skrattar åt min beskrivning av hennes karriär som en godhetens gärning personifierad, att hon haft ansvaret för kyrkan, ungdomen, kulturen, de sociala frågorna, miljön och demokratin.

Varför blev det så? Kunde du inte lika gärna ha blivit finansmarknadsminister?

– Nej. Jag skulle inte ta någonting där jag inte kunde ha hjärtat med mig. Det har varit min drivkraft, inte att tjäna pengar eller makten i sig, utan någon sorts idealism.

Hon säger sig vara så tävlingsinriktad att hon inte får spela kubb med familjen och att hennes bristande tålmod ibland är ett problem.

– Jag står inte ut med sånt där som bara blir långtråkigt. Då måste man leta efter de uppgifter som ger motivation.

Hennes råd till den som är ung är att följa sitt hjärta, inte karriärplanera fram det som verkar taktiskt smartast.

Men hur vet man att det man gör är gott?

– Jag tror man måste ner till sina egna värderingar och vad det är man tror på. Till vad som är ett gott samhälle och vad det är att vara mänskliga.

HENNES EGNA LEDSTJÄRNOR har namn som internationell solidaritet, öppnare gränser och jämlikhet.

– Ett samhälle med mindre klyftor är bättre för alla att leva i.

Hon fyller på med jämställdhet och hållbar utveckling. Och vetenskap, fakta och utbildning.

– Det är så vi bekämpar fördo-

mar. Och jag tror på att individer har ett ansvar som måste mobiliseras. Och jag tror på politiken och demokratin.

Det låter som ren socialdemokrati, Margot Wallströms goda. En politisk motståndare, en nyliberal eller konservativ, kunde ha sagt raka motsatsen, att valfrihet eller familjevården är det godas verkliga innehåll. Är inte deras tolkning lika giltig?

– Naturligtvis. Det är själva kärnan i demokratin, att man har respekt för den som tycker helt annorlunda.

ÄNDÅ DRAR HON en gräns.

– Något jag blivit allt mer emot är fanatism och elitänkande. Därför kunde jag heller inte ha blivit kommunist på den tiden som det var ett politiskt alternativ och jag hade kompisar som var det.

Men ingen som gör det riktigt onda använder väl ondskan som argument? Det onda sker alltid i "det godas" tjänst.

– Det är så det börjar, de rättfärdigar det ju så, men det kan vara väldigt tydligt vad de avser att göra. Även i folkmordets Rwanda började det med propagandan. Den utmålar någon annan som ett hot mot dig, mot din säkerhet eller mot en idé, så att 'de andra' inte är värda någonting. Där kallades de kackerlackor.

Hur ser man vad som är gott och vad som är propaganda?

– Jag tror det är som filosofen Hannah Arendt sa, det gäller att tänka själv. Den dag du slutar tänka själv, då har du redan alla svar och det är det som är fanatismens kärna. Du behöver aldrig lyssna på

någon annan, du vet redan hur allt ska vara. Du har fått det uppifrån, du har fått det från en religiös eller politisk ledare. Den dag människor upphör att tänka och reflektera själva, då har vi slutat att vara människor fullt ut och det är då sånt här blir möjligt.

"SÅNT HÄR" KAN GÄLLA hennes senaste uppdrag i FN, att som generalsekreterarens särskilda representant försöka stoppa användandet av sexuellt våld i krig och konflikter. Massvåldtäkter används av reguljära arméer, gerillagrupper och krigsherrar som ett tyst, billigt och effektivt vapen. Närvåldtäktsmännen försvunnit sitter effekten i för generationer framåt hos dem som blivit kvar.

Offrens lidande är enormt. Och bara att lyssna till deras vittnesmål kan vara svårt nog.

Margot Wallström har inget behov av religiösa ritualer. Ändå har hon alltid trott på Gud.

– Men på sistone har det varit så otroligt svårt att hitta någon gud i det jag har sett. Gud har känts väldigt, väldigt långt borta och kontakten har blivit svårare att upprätthålla. Det har varit tungt.

UNDER DE TVÅ ÅREN i New York bodde hon i en lägenhet på 39:e våningen långt från familjen på Hammarö. Veckorna var fyllda av hårt arbete. Helgerna var ibland som svarta ensamma hål.

En av de anställda i hennes team ville ha något meningsfullt att göra även när hon var ledig. Margot följde med sin arbetskamrat till "Meals on wheels", där de gick hem med gratis mat till fattiga pensionärer i

världens märkvärdigaste stad.

Hon gjorde det för att göra nytta. Och för att ha något att göra på lördagar.

– De kunde bo flott på väldigt bra adresser, men de hade absolut ingenting. Det enda de hade var besittningsrätten till sin lägenhet.

Det är inte första gången hon ägnat sig åt volontärarbete. Efter valet 1998 hoppade Margot Wallström av från regeringen efter en konflikt med dåvarande statsministern Göran Persson om hans ledarstil. Familjen flyttade till Sri Lanka i ett år. Där arbetade hon gratis med ett biståndsprojekt inriktat på demokrati och teve.

HENNES SENASTE uppdrag avslutades för ett drygt år sedan, eftersom hon lovat familjen att bara stanna två år i New York.

Nu arbetar hon bland annat med Postkodlotteriets nya projekt för mångfald och tolerans.

Därför var hon i Stockholm i maj och åt middag med USA:s förförre president Bill Clinton, vars stiftelse fått pengar från lotteriet.

Bill Clinton såg trött ut.

– Det kändes som 'det här är det sista jag gör' och det säger han också. Och det är bra att han har ett budskap till andra att det är viktigt att engagera sig i de stora ödesfrågorna som klimatet.

Det gör honom till en i raden av makthavare på toppnivå som avgår och gör goda saker.

– Ja, det är precis som med militärer. Men varför ska de behöva vänta tills de blir pensionärer innan de börjar prata om fred och allt det här som är viktigast? ●

– Jag tror stenhårt på att alla människor kan läka. Det är min inställning.

Prästen Boel-Marie Lennartsdotter från Karlstad är ansvarig för retreatverksamheten på klostret i Kumlafängelset. En lugn kärleksfull miljö, där alla möts med respekt, och där förändring kan ta sin början. Det är hennes mål.

KLOSTERLIV i KUMLA- FÄNGELSET

----- text HELENA SÖDERQVIST bild PER HARDESTAM -----

Klostret i Kumla är världsberömt, som det första i sitt slag. Det har beskrivits som en kristen frizon mitt inne i den tuffa säkerhetsanstalten. Långtidsdömda har allt sedan starten 2001 kunnat komma hit för att frivilligt delta i retreat, den längsta pågår i 30 dagar.

– I tystnaden får man chans att möta sig själv, och att komma till insikt, förklarar Boel-Marie.

Programmet i klostret är hårt styrt. Tiden används för att meditera, be och utföra riter. Strukturen är tydlig och alla vet vad som gäller.

Deltagarna får bara prata vid de enskilda samtalen med Boel-Marie, en halvtimme per dag. Ingen påverkan från den yttre världen förekommer – inget internet, ingen teve, radio eller telefon, inga tidningar. Bara utvalda texter, i huvudsak från Bibeln, finns att läsa och leva sig in i.

– Det här är ett program för att lära känna sig själv. Och för att

möta inre lugn och harmoni.

Boel-Marie berättar att de fyra veckorna är uppdelade i olika teman där riter blir viktiga för att fördjupa och förstå budskapen. Den första fråga som möter deltagarna är: Vad hindrar mig att leva i kärlek? Svaren bearbetas genom meditation, samtal och böner.

Den första veckan avslutas med en förlåtelse-rit. Deltagarna skriver till Gud och bekänner sina synder. Brevan bränns och prästen förmedlar syndernas förlåtelse.

– Riten gör budskapet tydligare. Det sätter sig i kroppen, inte bara i intellektet. Jag kan se att något händer när vi står där i förlåtelse-riten, när människor öppnar sig för något större, något högre. Det går inte riktigt att förklara. Det är helig mark.

De följande veckorna handlar om Jesu liv, lidandet och uppståndelsen. Parallellt dras hela tiden till deltagarnas egna liv och möj-

ligheter. Moral, värderingar och livsval bearbetas. Varje vecka avslutas med olika former av rituella handlingar.

– Allt vi gör under den här månaden syftar till att utforska sig själv på ett djupare plan.

FÖRUTOM DE SJU deltagarna bor också två klostervårdar och retreatledaren bakom avdelningens låsta dörrar.

– Jag följer hela tiden med på vägen, en medvandrare. Vi blir lite som en familj, säger Boel-Marie.

Hon tog över ansvaret för klostret 2008 och har sedan dess delat sitt liv mellan hemmet i Karlstad och fängelset i Kumla. Uppdraget är intensivt men meningsfullt.

– Jag älskar mitt jobb. Det är raka rör i fängelsemiljön. Och kyrkan är en självklar del av livet på insidan, inte bara viktig vid speciella tillfällen som det annars lätt blir. Det passar mig.

Innan Boel-Marie kom till Kumla arbetade hon som fängelsepräst i Mariestad. Kyrkans roll innanför murar handlar alltid om möten och samtal. I verkstaden, i snickeriet, i köket.

Religionen är inget som bara händer på bestämda tider vid sidan av den övriga vardagen. Prästens roll blir också speciell, han eller hon är ofta den enda utomstående som inte representerar kriminalvården.

– Vi behövs och vi används.

Boel-Marie beskriver hur hon som präst måste bekanta sig med killarna, på ett personligt sätt. Hon kommer dem väldigt nära men är samtidigt tydlig med gränser och distans.

– Fängelser kan vara en farlig värld där människor blir bra på att läsa av varandra. Kringsnack funkar inte. Det gäller att vara trygg i sig själv och inte spela en roll.

Att leva och verka bland män

Karlstadsprästen Boel-Marie Lennartsdotter leder arbetet vid klostret vid Kumlaanstalten. Under retreaterna bor hon med fångarna i fängelset dygnet runt.

som så påtagligt gjort sig skyldiga till onda gärningar kräver sin övertygelse.

– Gud är verklig och han vill allas bästa. Jag är trygg i min tro. Alla människor betyder något även om de levat rövare hela sitt liv.

Det som är gjort är gjort, och det går inte att göra någonting åt, konstaterar Boel-Marie. Framtiden däremot går att påverka. Men en sak behövs för att de djupa samtalen ska leda till resultat.

– Ånger. Man måste ångra det man gjort. Annars är ingen förändring möjlig.

Hon harmött livstidsdömda män som varit på väg att förtäras av hat men som upplevt kärlek och godhet, kommit till insikt och genomgått en varaktig förändring.

– Det är aldrig för sent att ändra sitt liv. De allra flesta människor kan läka.

FAST VISST ÄR DET ibland mycket tungt att ta del av så mycket lidande. Boel-Marie hämtar sin egen styrka både i bön och i meditation. Hon brukar även be andra utanför fängelset att de ska be för henne och för klostret.

– Det hjälper.

Men även om Boel-Marie har lång kyrklig erfarenhet och var väl förtrogen med att arbeta i fängelsemiljö, tvekade hon inför uppgiften att ansvara för klostret.

– Det är klart att jag gjorde. Kumla är ett hårt ställe.

Hon har byggt vidare på arvet efter Truls Bernhold, Karlstadsprästen som var med vid starten, och utökat verksamheten med fler retreat.

Förutom de 30 dagarna i tystnad finns nu både förberedelseveckor och längre återsamlingar.

Klostret har också tillfälligt flyt-

tat till en ny del av anstalten och kravet på säkerhet ökar ständigt. Retreatledaren är inte helt överens med alla larm och kameror.

– Genom att lära känna varandra och stå varandra nära bygger vi en annan sorts säkerhet.

Klostret har varit befriat från incidenter och Boel-Marie tycker det är viktigt att värna frizonen.

– Jag är aldrig rädd. Men heller inte naiv. ●

Kumla klosterverksamhet

Världens första fängelsekloster öppnades på Kumlaanstalten 2001. Initiativet togs av Sveriges kristna råd.

Prästen Truls Bernhold, tidigare stiftsadjunkt i Karlstad, var länge klostrets andlige ledare. Sedan 2008 har Boel-Marie Lennartsdotter ansvaret.

Efter ett par års försöksverksamhet blev klostret en permanent avdelning på fängelset och den finansieras i dag helt av kriminalvården.

Klosterverksamheten är en del av kriminalvårdens ordinarie program.

Varje år hålls två 30-dagarsretreater samt flera kortare prova-på-perioder. Även veckolånga uppföljningar hålls.

Programmet innehåller tystnad, övningar, riter och andliga samtal, inspirerade av Jesuitordens grundare Ignatius av Loyola.

Grunden är kristen men någon religionsundervisning förekommer inte. Alla, oavsett trosuppfattning, kan delta.

Interner ur alla säkerhetsklasser och från hela Sverige kan ansöka om att följa programmet. Kriminalvården och klostrets präst bestämmer vilka som får delta.

145 långtidsdömda har sedan starten 2001 genomgått 30-dagarsretreaten.

Att försonas med sig själv och sitt liv. Att tro på förlåtelse. Och att våga börja om. På klostret i Kumlafängelset formade Marcus från Karlstad en ny framtid.

Kumlaklostret blev Marcus räddning

----- text HELENA SÖDERQVIST bild PER HARDESTAM -----

Han var på väg till universitetet, skulle tenta i rättsvetenskap, den där dagen då allt rämnade. Då dubbellivet avslöjades.

– Polisen grep oss efter ett bankrån i Västergötland.

Hemma väntade barnen på fritids. Men ingen pappa kom. Inte den dagen.

Marcus dömdes till fyra och ett halvt års fängelse för rån.

TIO FRIA ÅR har gått. En välklädd akademiker och egenföretagare, med åtta anställda och lokaler centralt i stan, möter före utsatt tid. Han bjuder på p-biljett och fixar kaffe. Ingenting i mannens yttre avslöjar det liv han tidigare levte. Strulig uppväxt, småbrott, narkotika, kriminella kompisar och en taskig självbild.

– För mig blev klostret på Kumla räddningen.

Det var efter en tid på anstalten i Borås som Marcus fick höra talas om klostret. En av fångarna på avdelningen kom tillbaka efter en retreat.

– Det var något med honom. Han var förändrad, varmare, lugnare. Jag blev intresserad och ville veta mer.

Genom vaken ansökte Marcus om att få gå några prova-på-dagar.

– Jag hade så mycket oro inom mig. Och skit. De där dagarna kände jag att något hände och att klostret kanske skulle vara en väg mot förändring för mig.

Marcus bestämde sig för att han också vill delta i 30-dagarsretreaten. En månad i tystnad.

Kön var lång och han hade små förhoppningar om att bli antagen.

– Det är ett tufft program och passar absolut inte alla.

Det svåra är inte tystanden och de låsta dörarna, förtydligar han, det är ju redan vardag för den som sitter i fängelse. Svårigheten handlar istället om att våga möta sig själv och det liv man levte. Att inte förneka och bortförklara, utan gå i närkamp och vilja en uppriktig förändring.

– Det är en psykisk påfrestning utöver det vanliga. Jag kan inte riktigt svara på vad det var som hände under tiden i klostret, men man rubbas i grunden, det man är med om är så kraftfullt. Ett nytt liv blir möjligt.

RETREATEN GER REDSKAP för att klara det arbete som väntar, menar Marcus. Bön, meditation, riter och en tro på det goda, kalla det Gud, har fortsatt att följa honom i vardagen.

Han berättar om flera viktiga moment under tiden i klostret och om hur han genom samtal med retreatledaren tog sig långt tillbaka i sitt eget liv. Särskilt ett starkt minne blev avgörande:

– Jag var väl runt tio, drog omkring i Sunne, pantade flaskor och lärde känna alkisarna på parkbänken.

En av dem blev en god vän, som kom att betyda mycket. Men så en dag, mannen hade somnat och Marcus såg att han hade en plånbok i fickan. Frestelsen blev för stor.

– Jag snodde plånboken. Och grävde ner den.

Efter ett tag började han att använda pengarna.

– Jag visste att det var fel och skämdes otroligt. Alkisen brydde sig nog inte men för mig var stölden stor och svår. Jag hade svikit en vän.

EN TYDLIG GRÄNS hade överskridits, där på parkbänken, svek som sedan upprepats gång efter gång i livet.

– Programmet i klostret hjälpte mig att se och bena upp saker. Och att bättre förstå mig själv.

Efter frigivningen besökte Marcus mannens grav och bad om ursäkt. Det var en viktig symbolhandling, ett sätt att göra sig fri från gamla skuldkänslor.

Det går inte att börja om utan att göra upp med allt det gamla som tynger. Sveket mot sina barn, mot sin familj, mot personalen i de där bankerna han rånade, mot vänner som stöttat.

– Jag har gjort många människor illa. Jag vet ju det och det får jag leva med. Men det går att försonas, även om det svåraste av allt är att förlåta sig själv.

MARCUS TYCKER att han befriades under tiden i klostret.

– Jag tror att det syntes på mig när jag kom därifrån, att något hänt. Det började där. Jag blev lugnare och tryggare.

Han har fortsatt att meditera och åker regelbundet på retreat. En form av friskvård.

– Balansen måste underhållas, förklarar Marcus. Den som mår bra i sig själv skadar ingen annan. ●

"Vi som gått programmet kallar oss bröder och försöker mötas för återträffar. Några har jag också kontakt med i en facebookgrupp. Vi stöttar varandra" säger Marcus, som vi valt att kalla honom. Han bär symbolen, ett träkors, runt halsen.

läs mer

Retreaten ger framtidstro

Livstidsdömde Reine Christiansson från Arvika tillhör dem som deltagit i klostrets program. Han har även medverkat som klostervärd.

Under sin tid i fängelset har Christiansson studerat psykologi vid Mittuniversitetet i Östersund. I magisteruppsatsen "Ignatiansk retreat som kriminalvård" från 2012 presenterar han en kvalitativ studie om fångars personliga utveckling.

Christiansson har observerat och intervjuat män i åldrarna 23 till 55 år med straff på fyra år till livstid. Även personal har intervjuats. Syftet med undersökningen har varit att ta reda på om positiva förändringar och inre resurser hos fångarna utvecklats under den 30 dagar långa retreaten.

Resultaten visar ökad emotionell kompetens, inre styrka och en positiv andlig utveckling.

Christiansson konstaterar vidare att retreaten utmynnade i en ökad reflektion över värderingar och vad som är viktigt i livet. Deltagarnas framtidsstro stärktes.

"De viktigaste verktygen har visat sig vara tystnaden, meditation över texter och andras liv, riter och den stressreducerande icke-dömande och lugnande miljön", skriver han. ●

Hela uppsatsen finns att läsa på internet

http://academia.edu/2948534/Ignatiansk_retreat_som_kriminalvard_En_kvalitativ_studie_om_fangars_personliga_utveckling

Alla behöver riter

Per Pettersson, professor i religionssociologi vid Karlstads universitet, vad är en rit?

– En handling som i symbolisk form uttrycker känslor och tankar. Alltså en handling som betyder något mer än själva handlingen. Ta till exempel då man tänds ett ljus, om du tänker på någon annan när du tänds ljuset blir det en rit. Helst ska en rit göras av fler och vid upprepade tillfällen. Dop, vigsel, gudstjänster och begravningar är exempel på riter som finns i kyrkan. Vi kallar dem för livsriter.

Vad är ritens syfte?

– Riten manifesterar att vi tillhör en gemenskap och bidrar ofta till en gemensam identitet. När vi gör något tillsammans blir vi en gemenskap. Enligt grundläggande sociologisk kunskap formas mänsklig gemenskap genom riter.

Vilka riter är viktigast?

– Livsriterna eller passageriter som de också kallas. De manifesterar att mänskliga relationer förändras.

Riter av det slag som förekommer i klostret i Kumla, finns de också i andra sammanhang?

– Ja absolut, förlåtelseriter är till exempel vanliga i konfirmandundervisning. Att gärningar man vill be om förlåtelse för skrivs ner och bränns upp är en påtaglig rit för att i handling uttrycka vad förlåtelse är. Det ger en förståelse för att förlåtelsen är radikal. Det man ber om förlåtelse för är borta, till och med rent fysiskt.

På vilket sätt blir riter viktiga för att nå förändring?

– I Kumlaklostret skapas en mänsklig gemenskap för goda syften. De som deltar i retreaten går igenom samma sak och förändringen förstärks genom symbolhandlingar och gemenskap.

Är det skillnad på sekulära och religiösa riter?

– Det är inte säkert. I en ordlös symbolhandling, som att tända ett ljus eller bränna ett förlåtelsebrev, lägger vi in våra egna tankar och de kan ingen styra över. När det gäller kyrkans riter är det nog ganska vanligt att människor lägger in andra innebörder i dem än vad kyrkan gör.

Finns det riter i alla kulturer?

– Ja, det gör det. Livsriterna finns i alla kulturer. Att människor föds, blir vuxna, gifter sig och dör är övergångar som alltid omgärdats av olika sorters riter, både sekulära och religiösa.

Hur förändras riterna i vår kultur?

– Svenska kyrkans riter har blivit mer individualiserade. Sedan 1980-talet ser vi en tydlig förändring där människors behov av lokal och personlig anknytning tillgodoses. Anhöriga är mycket mer aktiva i planeringen av livsriterna och önskingarna är ofta individuella.

Vilken är vår vanligaste rit?

– Ljuständning. Det är en enkel och kraftig symbolhandling, som är typisk för vår tid. Vi förvandlar mörker till ljus.

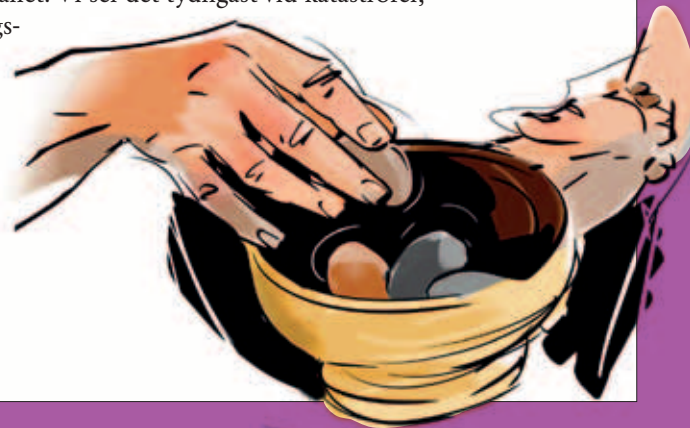
Vilka nya riter kan du se?

– Framför allt har vi nya riter med religiösa inslag kring död och sorg. Att tända ljus på olycksplatser är en relativt sentida symbolhandling.

Hur ser framtidens riter ut?

– I ett alltmer pluralistiskt samhälle där vi har olika referensramar blir symbolhandlingar viktiga. De talar till alla. Och det finns ett stort behov av gemensamma riter för att hålla ihop samhället. Vi ser det tydligast vid katastrofer, då kyrkor gärna blir samlingsplatser för människor. ●

"Gud vi kommer till dig och lämnar över vår skuld och vår sorg". Förlåtelse- och försoningsriter, till exempel att lämna ifrån sig stenar deltagarna burit och laddat med det som tynger, är vanliga under retreaterna i klostret.

NÄR MAMMA HAR EN FLASKA I HANDVÄSKAN

text ANNIKA N LINDQVIST

Emmas pappa dricker. Det gör Saras mamma också, och Maddes pappa.

Det är skönt för tjejerna att träffas på Hopp-tornet, befriande att få prata med andra som vet hur det är.

– Jag har nog vetat hela mitt liv att pappa dricker, men jag har inte velat inse det, säger Madde ganska tyst.

Hon är fjorton år och bland de yngre i gruppen. I höstas vågade hon begripa, och pratade med skolkuratoren. Kuratorn visste att Hopp-tornet just hade startat en ny grupp och frågade om Madde ville börja.

De andra tjejerna hade redan hunnit träffas två gånger när hon gick till Norrstrandskyrkan, stod där under en gatlykta, tunn och blek i novembermörkret, och väntade på att de andra skulle komma.

– Jag var osäker på om jag skulle våga, men jag gick hit. Det var bra, säger Madde.

Emma fick tips av kuratorn på ungdomsmottagningen. Hon berättade i sin tur för Sara. De kände

inte varandra innan de kom i samma klass i gymnasiet, men Emma förstod att de hade något gemensamt.

Sara berättar hur det gick till:

– Vi var och fikade när jag berättade att jag inte hade kunnat göra läxorna, för vi hade inte internet hemma eftersom mamma inte hade betalat räkningen. Då frågade Emma om det kanske var så att min mamma drack.

NÄR EMMA SJÄLV var yngre var det livsviktigt att ingen fick veta. En gång i sjuan sa en klasskompis till de andra ”har ni tänkt på hur mycket öl Emmas pappa dricker?” och Emma fick liksom tunnelseende. Hon stod och vrålade hotelser till flickan som hade pratat illa om hennes pappa och det var ytterligt nära att hon slog.

STRAIG
TO THE

– Det var en av de saker som gjorde allra ondest, att hela skolan skulle veta.

Nu känner Emmas nära kompisar till att hennes pappa super, men de pratar sällan om det.

– Man kan inte bolla med dem på samma sätt, de förstår inte riktigt.

– Man vill inte störa dem, förtydligar Sara.

Hoppturnet är ett samarbete mellan Svenska kyrkan och Karlstads kommun som har pågått sedan 1999, med i stort sett en grupp om året. Från hösten 2012 till våren 2013 bestod gruppen av åtta tonårsflickor, men ofta har barnen varit yngre.

TVÅ TIMMAR varje måndagseftermiddag träffade familjebehandlaren Anders Carlsson, diakonen Lasse Söderberg och frivilligarbetaren Anki Nordmarker de åtta tjejerna i Norrstrandskyrkan.

Temat som de berörde var alkohol och andra droger, självkänsla, kroppen, sociala sammanhang, ansvar och val. Ledarna fanns med hela tiden, men flickorna blev också ett stort stöd för varandra.

Och de pratade inte bara. De gjorde julgodis och var på bio, de gick på restaurang och på hockey.

– Jag har ju aldrig gått på hockey med min mamma och jag kommer aldrig ihåg att vi gjorde julgodis. Här fick jag en chans att pröva sånt, säger Sara.

Hoppturnet har också gett ett mycket handfast resultat för henne. Styrkt av samtalen med de andra gick hon till socialen i sin hemkommun och berättade hur hon hade det hemma.

Första besöket hjälpte inte, fast hennes bror följde med.

– De trodde inte på mig.

Men familjebehandlaren Anders från Hoppturnet kunde vägarna. I samråd med Sara gjorde han en anmälan i enlighet med sin plikt att anmäla när barn far illa. Det tog skruv och Sara fick hjälp att flytta. Sedan i våras bor hon i en klasskamrats familj. När hon fyller arton ska hon flytta till en egen lägenhet. Hon är mycket arg på sin mamma, kan just nu inte

minnas de stunder som varit bra.

– Som barn ska man inte behöva ha det som jag hade det! Man ska inte behöva ha ont i magen när man går hem från skolan, ska inte behöva tänka: ”Kommer hon att vara jobbig? Är hon full? Finns det mat hemma eller måste jag handla?”

För Emma är det inte lika svartvitt.

– Jag tycker väldigt mycket om pappa. Han är som en kompis, en lite tölig kompis. Det är honom jag går till om jag har problem och han pratar med mig om sina problem, fast det blir ju mycket hans problem vi pratar om.

– Jag är väldigt rak mot pappa och det är min bror också. Pappa fick inte komma på min brors bröllop för att han har förstört så mycket förut, och min bror sa att om han fortsätter dricka så kommer han inte att få träffa sitt barnbarn. Nu går han på antabus, jag hoppas han sköter sig nu.

NATALIE OCH VICTORIA är systrar. När båda fortfarande bodde hemma hos mamman pratade de inte så mycket, låste oftare bara in sig på varsitt rum och försökte tänka bort det plågsamma.

– Jag tog på mig rollen att skydda min lillasyster. Det var jobbigt när jag upptäckte att hon går igenom samma saker som jag har gjort, säger Natalie.

Nu träffar hon inte sin mamma så ofta.

– Mamma och jag skickar sms, men vi kan aldrig nämna det här ämnet, jag vet inte om hon dricker nu eller inte, säger Natalie.

Lillasyster Victoria har ganska nyligen flyttat ifrån mamman och har mer regelbunden kontakt med henne. Hon konstaterar sakligt:

– Jo, det vet jag att hon gör. Hon har en flaska i handväskan, det märker jag på hur hon smusslar med väskan.

Och Natalie ser ledsen ut.

– Gruppen har gett mig mer perspektiv. Men jag kommer att fortsätta bearbeta relationen till mamma. Jag kan inte få henne att sluta, men jag kan heller inte

acceptera att jag inte klarar att få henne att sluta.

Väldigt många barn har det så. Exakta siffror finns förstås inte, men Folkhälsoinstitutet uppskattar att vart femte barn i Sverige lever i en familj där någon vuxen dricker för mycket. Därför är det lite förvånande att Hoppturnet ibland har haft svårt att få ihop tillräckligt många någorlunda jämgamla till en grupp.

Ett skäl är att många utsatta aldrig berättar.

– Missbruk är så fullt av skuld och skam, förklarar Anders Carlsson.

FÖRHOPPNINGSVIS KAN en ny grupp starta i höst. Ledarna hoppas att kuratorer och lärare slussar barn till Hoppturnet.

– De måste våga se att barns problem ibland beror på att en förälder missbrukar, fastän föräldern kanske inte alls är helt utslagen, säger Anki Nordmarker.

Hon arbetar heltid på universitetet med helt andra saker men är utbildad inom psykologi. I två år har hon arbetat ideellt med Hoppturnet.

– Det började med att jag var med på kyrkans alternativa julfirande, för jag ville göra nåt annat på julen än att äta julmat. När jag var chef inom barn- och ungdomspsykiatri fick jag höra talas om Hoppturnet och kände att ’det här vill jag vara med i!’ Det ger mig så mycket, jag lär mig nåt nytt varenda gång.

Måndagseftermiddagarnas organiserade träffar med just de här tonåringarna är avslutade. Ledarna kommer att sakna träffarna.

Det kommer tjejerna också.

– Jag vill inte tänka på att Hoppturnet är slut, säger Natalie och lägger till:

– Men jag känner mig annorlunda nu. Det handlar inte bara om ens förälder när man är här. Det har handlat mer om mig, jag har fått hjälp att hitta mig själv. ●

FOTNOT Flickorna har egentligen andra namn.

Kyrkan gör skillnad

Tack vare att kyrkan är med kan Hopp-
tornet ge försummade barn lite guldkant.

text ANNIKA N LINDQVIST

Med Hopp-
tornet gick Sara, Emma,
Madde och de andra flickorna på
bio, restaurang och hockey. När
gruppen består av yngre barn kan det
bli sådant som en utflykt till Gustavsviks
äventyrsbad.

Det är kyrkan som betalar det där lilla
extra.

– Vi har fonder och vi får in nya pengar ge-
nom till exempel kondoleansgävor, säger diakonen
Lasse Söderberg.

Dessutom är beslutsvägarna kortare inom kyrkan än inom
en kommun.

För några år sedan var det ett av barnen som bodde utanför Karlstad
och inte kunde ta sig till och från Hopp-
tornets träffar.

– Då kunde kyrkan betala hans transporter. Om vi på kommunen
hade fått en ansökan om att stå för det så hade det varit mycket krång-
ligare och tagit mycket längre tid, säger familjebehandlaren Anders
Carlsson.

Flexibla lösningar krävs ofta. En liten kille var stökig och utagerande.
Hopp-
tornets ledare har visserligen gått en särskild utbildning och får
regelbunden handledning, men den här pojken kunde de inte hantera,
han störde de andra barnen för mycket. Lösningen blev att kyrkan
betalade så att en socialsekreterare som kände familjen och som han
var trygg med, kunde gå in på extratimmar när gruppen träffades.

Lasse Söderberg är glad över att pojken kunde vara kvar.

– Om en sjuåring hade misslyckats, till och med i en grupp för barn
till missbrukare...

HOPPTORNET ÄR BARA EN av flera verksamheter där kyrkan och kom-
munen samarbetar.

Bryggan, för barn vars föräldrar sitter eller har suttit i fängelse, är
ett annat exempel.

Hammarö startar en egen verksamhet för barn i missbrukarfamiljer
i höst, under namnet Lanternan. I höst startar dessutom Vikenkyrkan
en grupp på Mariebergsskolan för tjejer som ska få hjälp att bygga
upp sin självkänsla.

Och varannan fredagskväll i mer än tre år har Ungdomsbussen stått
på Stora torget i Karlstad, laddad med kaffe och bullar och vuxna,

huvudsakligen volontärer, som har tid
att prata med ungdomarna på stan.
Nu har kyrkan och kommunen hun-
nit utbilda flervolontärer och från och
med i höst kommer bussen att vara ute
varje fredagskväll.

Behovet av ungdomsbussen ökar stadigt.

Det gör också behovet av stöd för ekono-
miskt utsatta. I Karlstad driver kyrkan bland
annat Skattkistan. En gång i veckan kan människor

komma till källaren under Norrstrands pastorsepedi-
tion och hämta kläder och skor som andra har skänkt och

varje jul fördelar Julänglarna skänkta matkassar och julklappar.

Också för Det stora barnkalaset är utgångspunkten de familjer
som inte klarar av att ordna kalas. Fast när Arvika och Hammarö i
fjol ordnade Det stora barnkalaset med gratis teater, pizzabuffé och
kakor, så kom sammanlagt nästan 1 500 barn och det var inte alls bara
de ekonomiskt utsatta.

– Det blev en dag där alla kunde mötas, säger initiativtagaren Marie
Björklind.

I ÅR HÅLLS DET STORA BARNKALASET den 23 november, åtminstone i
Arvika, Hammarö och Karlstad. Initiativet har också spritt sig utanför
Värmlands gränser.

En grupp som alltmer vänder sig till kyrkan är de som har flytt till
Sverige. Om de har fått avslag på sin asylansökan och inte har laglig
rätt att stanna i landet har hjälparna ofta svårt att veta hur de ska agera.

– Många undrar till exempel om de kan åka till vårdcentralen med
en papperslös som har blivit sjuk. Och många undrar över om de bör
gömma någon som ska avvisas; om det leder till en bättre situation
på sikt för den avvisningshotade, berättar Karin Lövenstam-Öberg,
diakon i Torsby som i många år arbetat för flyktingar.

I början av sommaren arrangerade Karlstads stift en utbildningsdag
kring bemötandet av papperslösa flyktingar. Dagen hölls i samarbete
med Michael Williams som är flyktingkonsulent i Västerås stift. Tret-
totalet kyrkligt anställda och frivilligarbetare kom.

– Det var en första orientering om asylrätt, utlänningslagen och de
etiska frågorna. Vi hoppas kunna göra en uppföljningsdag i höst, säger
Karin Lövenstam-Öberg. ●

Han stakar ut pilgrimernas väg

text CECILIA HARDESTAM

Sommaren 2010 pilgrimsvandrade Bo Öster (S) med Karlstads stift genom hela Värmland: från Ransbysäteren i norr till Hammarö kyrka i söder.

– Att ordna pilgrimsvandringar är verkligen en uppgift för dagens kyrka. Det finns ett väldigt intresse kring att vandra och i Värmland kan vi göra mycket genom att återställa pilgrimsleden genom Klarälvdalen!

Det var just i hans egen församling på Hammarö som de gamla pilgrimerna för över 700 år sen startade sin vandring genom Värmland mot Nidarosdomen i Trondheim. Och detta har församlingen slagit vakt om: Sedan 2008 står Pilgrimskapellet bakom Hammarö kyrka öppet sommartid och 2012 invigdes en pilgrimsled genom den vackra kulturbygden med de gamla gravfälten.

Kommande år ska leden utökas ytterligare och utrustas med retreatplatser där vandringarna kan slå sig ner på specialutformade träbänkar. Bänkar som Bo Öster tack vare sin bakgrund som yrkeslärare på Hammarögymnasiet varit med och förfärdigat. Han har förresten också tillverkat de pilgrimsstolpar som står vid de 13 kyrkor som befinner sig längs med den gamla pilgrimsleden genom Klarälvdalen.

– Det är extra kul att vid sidan av det övriga arbetet som kyrkorådets ordförande också kunna bidra med något så konkret och påtagligt!

Församlingens insats för att ställa i ordning sin del av vandringen mot Trondheim sker tillsammans med kommunen och hembygdsföreningen.

– Att få vara med om och värna om vårt otroliga kulturarv och vår vackra bygd i samverkan med andra aktörer i samhället är mycket inspirerande! Under sommaren kan man till exempel enkelt ta båtbusen från inre hamn i Karlstad ut till oss. Och här finns mycket att se. Vissa delar av Hammarö kyrka är ju som exempel från 1300-talet.

Året om ordnas också pilgrimsvandringar

från bland annat Domkyrkan, via Mariebergsskogen, ut till Hammarö kyrka.

– Det är en ganska lagom etapp att gå. Och det är fint när konfirmander och äldre vandrar tillsammans. Jag tror mycket på att blanda gamla och unga. Vissa delar av sträckan går vi i tystnad och då händer det något i gruppen; det är lite av en utmaning att våga vila i tystnaden och en viktig uppgift för oss i kyrkan tror jag är att visa på tystnaden som något att ta tillvara.

Väl framme avslutas vandringarna med gudstjänst. Gudstjänster som erbjuds såväl i traditionella som nyskapande former.

– Efter en vandring hade vi till exempel en barn gudstjänst där en av prästerna klätt ut sig till bagare Bengtsson, eftersom söndagens tema var Livets bröd. Vi bjöd också på bullar men var tvungna att halvera dem – det kom många fler än vi räknat med.

ATT FÅ VARA MED och fördela medel så att verksamheterna kan utformas för att passa i dagens moderna samhälle är en viktig drivkraft i Bos engagemang.

– 81,3 procent av Hammarös drygt 15 000 invånare är medlemmar i Svenska kyrkan. Det ger en hög tillhörighetsgrad, vilket är en central fråga för oss. Det är ju medlemmarna som utgör församlingen!

Viktiga uppgifter är också att ta hand om och slå vakt om gamla och unga, liksom att vårda byggnader och mark.

– Vi har ett gott samarbete med kommunen påårdhemmet Björkebo och via familjecentralen. Dessutom har vi bra ordning på våra fastigheter och en otroligt välskött kyrkogård.

Det är jag stolt över! ●

Som kyrkorådets ordförande har Bo Öster (S) bland annat varit med och satsat på den nyanlagda pilgrimsleden på Hammarö udde.

Arbetet med att utforma gudstjänsterna så att de passar både små och stora människor är en viktig del i Hammarö församling.

I församlingen finns inte mindre än sex matlagningsgrupper för män. Ungefär hälften av deltagarna lever ensamma och har därför lite extra stor nytta av att förbättra sina kunskaper i matlagning.

Frågor om miljö och hållbar utveckling ligger kyrkorådets ordförande Lennart Andersson (Borgligt alternativ) varmt om hjärtat.

Med diakoni och Fairtrade på agendan

– En av de viktigaste uppgifterna för kyrkan är att bedriva diakoni. Det är något kyrkan i alla tider sysslat med.

text CECILIA HARDESTAM

Lennart Andersson (Borgerligt alternativ), är kyrkorådets ordförande i Grava och berättar nöjt att man på senaste kyrkorådet bestämt sig för att förstärka församlingens arbete bland de utsatta genom att öka antalet anställda diakoner från en till två personer.

Diakoni betyder tjänst och diakoner gör en mängd olika saker: har sorgesamtal, besöker sjuka, nattvandrar på helgerna, skriver debattartiklar, ordnar samtalskvällar och manifestationer, fångar upp människors frivilliga engagemang, stöttar personal inom vården och hjälper på olika sätt utsatta människor i alla åldrar – unga, gamla och hela familjer.

– Det är ett betydelsefullt arbete. Det finns

många ensamma som behöver stöd och kyrkan kommer i framtiden att behöva bli ännu bättre på att ta hand om och organisera kring alla dem som vill bidra med frivilliga insatser.

Ett annat område där församlingen valt att satsa resurser är miljö och hållbar utveckling. Den drygt 150 år gamla kyrkan har fått ett nytt mer ekonomiskt styrsystem för uppvärmning, församlingshemmet har kopplats på fjärrvärmenätet, en miljöbil kommer att köpas in och man har avtal med den lokala handlaren och får varorna direkt levererade till dörren.

– Möjligen ansöker vi också om att bli en Kyrka för Fairtrade framöver.

Kyrka för Fairtrade är en diplomering som

uppmuntrar församlingar i deras arbete med etisk konsumtion och rättvis handel. Det är samtidigt ett verktyg för individer och församlingar som vill göra världen lite mer rättvis.

Diplomet ges till församlingar som i största möjliga mån konsumerar Fairtrade-märkt kaffe, te och andra produkter samt engagerar sig i kampanjer och sprider information om Fairtrade och rättvis handel. Det är också en plattform för teologisk reflektion och ekumeniska samtal kring handels- och konsumtionsfrågor.

– Att bli en Kyrka för Fairtrade är ett litet steg för att förändra världen, konstaterar Lennart.

Att han valt att engagera sig i kyrkopolitiken beror till viss del på influenser från familjen:

– Min pappa var på sin tid engagerad i sin församling och när jag träffade min fru var hon redan engagerad här i Grava. Så man kan säga att det var hon som förde in mig i kyrkoarbetet. Men dessutom drivs jag av grundtanken att vi, alla människor, är lika och behöver platser där vi kan känna samhörighet och gemenskap.

Församlingen kännetecknas av en mycket bred verksamhet och har många kyrkotillhöriga: 81,2 procent av de personer som bor i församlingen är medlemmar i Svenska kyrkan.

– Och vi erbjuder något för alla: musik för riktigt små barn, öppen förskola, kvinnofrukostar, Gladkockarna för äldre män, mycket sång och musik och har en fin konfirmandundervisning.

Dessutom har kyrkogården under förra året kompletterats med en askgravlund.

– Tidigare måste anhöriga som önskade den gravformen vända sig till andra begravningsplatser.

Den kommande mandatperioden ska också de förtroendevalda se över om beslutsgångarna kan förenklas något. Det ska bli ännu enklare att arbeta för att möta framtiden och värna om alla församlingsbor. ●

Under våren gavs tio föreställningar av "Den förlorade sonen" i Barnens Katedral i Karlstad. En föreställning som arbetslaget tagit fram i samarbete med Västanå teater.

Ingrid Emanuelsson (S): "Bibelberättelserna visar på ett förhållningssätt som handlar om ömsesidighet och empati."

Hon gör Bibelns berättelser levande

text CECILIA HARDESTAM

Som docent i religionsvetenskap arbetade hon under många år och på en mängd olika sätt för att försöka förbättra bibelberättandet i skolorna.

– Många av Bibelns berättelser om och av Jesus handlar om den svages rätt; om att man "duger" fast man "inte duger", att man får en ny chans när man "gjort bort sig". Därmed fungerar de upprättande och förmedlar hopp och det är ett oändligt viktigt budskap i vår tid.

Sedan Barnens Katedral på Kroppkärr invigdes 1999 har hon också varit med där och tänkt kring hur den kristna trons föreställningsvärld ska förmedlas till det uppväxande släktet.

– Det har passat bra, eftersom ju även mitt yrkesliv handlat om religion och religionsundervisning.

ARBETET I BARNENS KATEDRAL har under åren väckt stor uppmärksamhet ute i landet och tack vare ett kulturstipendium från Svenska kyrkan år 2011 har ytterligare ett nyskapande steg kunnat tas: arbetet med att skapa ett Bibelberättelsernas hus.

Just nu byggs kyrkan ut och i samarbete med Västanå teater satte arbetslaget i våras upp "Den förlorade sonen". Hittills har den uppskattade föreställningen setts av 1 000 personer, och fler lär det bli.

– När ombyggnationen är klar runt första advent blir det plats för betydligt fler besökare. Och vi är bara i början av det vi vill. Vi ska sätta upp många fler berättelser ur de fyra evangelierna. I slutändan hoppas vi också att Bibelberättelsernas hus utvecklas till ett besöksmål likt Junibacken i Stockholm. Ett hus där små och stora kan navigera i Bibelns berättelser.

Varje gestaltad berättelse ska nämligen leva kvar som en interaktiv upplevelsestation, berättar hon.

– I ord, bild, musik och gestaltning ska vi skapa en "vår kulturs ark" dit människor i alla åldrar kan komma

för att reflektera och bearbeta sina frågor inför livet och tillvaron och skapa mening.

– Ta bara en berättelse som den om den förlorade sonen. Det känns bra att kunna erbjuda människor möjlighet att leva sig in i hans perspektiv, han som gått vilse i sitt festande och sin livsnjutning. Men det är också viktigt att visa på den andre broderns perspektiv – han som var lika vilse men i sin egen rättfärdighet och förträfflighet. Dessutom har vi ju den kärleksfulle fadern som inte tar parti varken för den ene eller andre sonen utan håller fast vid sin kärlek till båda. I det ögonblick man accepterar faderns sätt att handla har man accepterat ett förhållningssätt som svarar mot Jesu förhållningssätt!

Även om Bibelberättelsernas hus av naturliga skäl tagit mycket av Ingrids kraft den senaste tiden är hon också engagerad i vad som sker i de andra kyrkorna runtom i Karlstad.

– Nästa år, när våra olika församlingar slås ihop till en gemensam enhet, kommer vi att kunna samverka mycket lättare än tidigare. Och vi har flera intressanta projekt på gång: Vi samverkar redan kring konfirmationsundervisningen, vilket har ökat andelen ungdomar som väljer att konfirmera sig. Och vi har ett intressant samarbete kring diakonin i det vi kallar den diakonala funktionsenheten.

I den enheten ingår samtliga diakoner i Karlstad, berättar hon, och i sitt arbete prioriterar de att fånga upp människors frivilliga engagemang, att finnas i vård och omsorg, att upptäcka och uppmärksamma utsatthet, bland annat genom debattartiklar och samtalskvällar samt att rikta sig till barn och unga, familjer och äldre.

– Vi har fina exempel i Ungdomsbussen som står på Stora torget vid helger, Skattkistan med gratis kläder, Hopptornet för barn till missbrukare och café- och soppverksamhet med program för de äldre. ●

Alla barn har rätt till sin kulturs berättelser.

Men kunskapen om Bibelns berättelser bland unga och yngre medelålders svenskar sjunker stadigt. Här finner vi en del av bakgrunden till Ingrid Emanuelssons (S) starka engagemang som förtroendevald.

kyrkoval 2013

Ny organisation

I höstas bestämde kyrkomötets ledamöter att kyrkan ska organiseras i större enheter. Poängen med den nya strukturen är att ge församlingarna en tydlig ledning och underlätta samordning.

I Kyrknyttets spridningsområde sker omorganisationen i det som hittills kallats Karlstads kyrkliga samfällighet och där församlingarna Alster-Nyedsbygdens, Domkyrko, Norrstrands, Väse-Fågelviks och Västerstrands församling ingår. Från och med år 2014 samlas dessa församlingar i ett gemensamt pastorat med namnet Karlstads pastorat. Här kommer en nyrekryterad kyrkoherde att fungera som chef och leda hela det nya pastoratet.

Du som bor i Västerstrands församling till exempel, kan därför i årets val inte längre direkt utse dem som du vill ska företräda dig lokalt. Istället får du rösta på dem som du vill ska ta plats i pastoratets kyrkofullmäktige, som i sin tur utser ett kyrkoråd för pastoratet.

De tidigare kyrkoråden i församlingarna inom Karlstads pastorat blir så kallade församlingsråd och beslutar fortfarande självständigt i vissa frågor. Vilka personer som ingår där bestäms av kyrkofullmäktige och om du tillhör de 73,1 procent av invånarna inom pastoratet som är medlemmar i Svenska kyrkan kan du på ett öppet möte nominera dem som du vill ska ta plats i råden.

Liten ordlista

FÖRSAMLING – Svenska kyrkans primära enhet på det lokala planet. Den grundläggande uppgiften är att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission.

PASTORAT – Flera församlingar som samverkar.

Antal röstberättigade

Grava församling: 4 652
Hammarö församling: 9 852
Karlstads pastorat: 47 487
Karlstads stift (totalt): 240 795.

Så här gör du för att

RÖSTA

Se resultatet!

www.svenskakyrkan.se/kyrkoval

I kyrkovalet räcker det att ha fyllt 16 år för att få rösta. Det är unikt, i valen till kommun, landsting och riksdag måste man vara 18 år. På det röstkort du fått hemskickat i slutet av augusti finns uppgifter om vilken vallokal du ska rösta i, när den håller öppet och vilka val du har rätt att rösta till. Du har också möjlighet att förtidsrösta fram till den 11 september (se församlingarnas hemsidor för mer info, adresserna hittar du på sid 3).

Du har tre val att göra: lokalt (församling/pastorat), regionalt (stiftet) och nationellt (kyrkomötet). Valsedlarna har tre färger – vitt för den lokala församlingen eller pastoratet, rosa för stiftet och gult för kyrkomötet.

Val till kyrkofullmäktige, ditt lokala val - Vita valsedlar

Du väljer till kyrkofullmäktige i din församling eller, om din församling samverkar med andra församlingar, till kyrkofullmäktige i ditt pastorat. Kyrkofullmäktige bestämmer ramarna för den verksamhet som finns nära dig. Till exempel vilken verksamhet för barn och unga som ska finnas i församlingen, eller hur kör- och konsertverksamheten ska se ut.

Val till stiftet, regionalt - Rosa valsedlar

Svenska kyrkan är indelad i 13 stift och varje stift är ungefär som ett län. Det högsta beslutande organet i varje stift kallas stiftsfullmäktige. Stiftens främsta uppgift är att stödja församlingarna i deras verksamhet och förvaltning genom att erbjuda expertis inom flera områden, till exempel i kyrkoantikvariska frågor när man ska renovera en kyrka.

Val till kyrkomötet, nationellt - Gula valsedlar

Kyrkomötet är Svenska kyrkan högsta beslutande organ och sammanträder två gånger per år. Där fattas de stora och viktiga besluten i övergripande frågor som rör hela kyrkan. Kyrkomötet behandlar också frågor som hur kyrkan ska arbeta med klimatfrågan och vilka psalmer som ska finnas i psalmboken.

”Alla stora beslut fattas av de förtroendevalda i Svenska kyrkan. Därför är kyrkovalet avgörande för kyrkans utveckling.”

– ärkebiskop Anders Wejryd

